

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 10C/140/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3714206149
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Júlia Stuhlmann – Podobová
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2015:3714206149.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica samosudca Mgr. Júlia Stuhlmann-Podobová v právnej veci navrhovateľky Q. V., G.. X. X. XXXX, K. V. XXX, právne zastúpená Mgr. Mariánom Hromkom, advokátom, Advokátska kancelária Beluša, J. Kráľa 759/18, proti odporcom 1/ A. Š. G.. XX. X. XXXX, bytom O., X. M. XXX/X, 2/ K. V. G.. XX. X. XXXX, bytom I. C., I. XXXX/XX, 3/ N. A., G.. XX. X. XXXX, bytom K., C.. G. Č.. XXX/X, 4/ B. E., G.. XX. X.XXXX, bytom O., X. M. XXX/X, o vydanie majetku oprávnenému dedičov a o obnovu konania, takto

rozhodol:

Súd u r č u j e , že navrhovateľka je podielovou spoluvlastníčkou bytu č. X vo vchode X, na E. poschodí v obytnom dome č. súp. XXX, postavenom na parc. C. Č.. XXXX v podiele 1/6 a podielu na spoločných častiach a zariadeniach domu č. súp. XXX - XX/XXXXX C.. Ú.. O., zapísané na LV č. XXXX, ktoré podiely jej prináležia z podielu odporkyne 4/.

Súd u r č u j e , že navrhovateľka je podielovou spoluvlastníčkou parcely C. Č.. XXXX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 774 m² C.. Ú.. O., zapísaná na LV č. XXXX v 76/11910, ktorý podiel jej prináleží z podielu odporkyne 4/.

Súd u r č u j e , že navrhovateľka je podielovou spoluvlastníčkou rodinného domu č. súp. XXX postavenom na parc. C. Č.. XXXX/X, drobných stavieb /hospodárska budova, pivnica a dielňa/, studne kopanej na parcele C. Č.. XXXX/X a vonkajších úprav /elektrická prípojka, vzdušná hlavná, elektrická prípojka vzdušná vedľajšia, spevnené plochy na parcele C. Č.. XXXX/X, vonkajšie schody/ v podiele 1/12-ina, ktorý podiel jej prináleží z podielu odporkyne 1/.

Súd u r č u j e , že navrhovateľka je podielovou spoluvlastníčkou parcely C. Č.. XXX/X o výmere 1297 m² - trvalé trávne porasty C.. Ú.. F. zapísaný na LV č. XXXX v 1/270, ktorý podiel jej prináleží z podielu odporkyne 1/.

Súd u r č u j e , že navrhovateľka je podielová spoluvlastníčka parcely C. Č.. XXXX/X o výmere 966 m² - zastavané plochy a nádvoría a C. Č.. XXXX o výmere 400 m² - záhrady, zapísané na LV č. XXX C.. Ú.. F. v 1/24, ktorý podiel jej prináleží z podielu odporkyne 1/.

Súd u r č u j e , že navrhovateľka je podielová spoluvlastníčka parcely C. Č.. XXX/XX o výmere 7448 m² - trvalé trávne porasty, C. Č.. XXX/X o výmere 3420 m² - trvalé trávne porasty, C. Č.. XXX/X o výmere 463 m² - ostatné plochy, C. Č.. XXX/X o výmere 2819 - trvalé trávne porasty a C. Č.. XXX/ X o výmere 1737 m² - trvalé trávne porasty zapísané na L. Č.. XXXX C.. Ú.. F. v 1/90, ktorý podiel jej prináleží z podielu odporkyne 1/.

Súd u r č u j e , že navrhovateľka je podielová spoluvlastníčka parcely C. Č.. XXX/X o výmere 59 m² - trvalé trávne porasty, zapísaná na L. Č.. XXXX C.. Ú.. F. v 1/60, ktorý podiel jej prináleží z podielu odporkyne 1/.

Súd u r č u j e , že navrhovateľka je podielová spoluvlastníčka parcely C. Č.. XXX/X o výmere 697 m² - zastavané plochy a nádvoria, zapísaná na L. Č.. XXXX C.. Ú.. F. v 1/18, ktorý podiel jej prináleží z podielu odporkyne 1/.

Súd u r č u j e , že navrhovateľka je podielová spoluvlastníčka parcel C. Č.. XXX/X o výmere 195 m² - ostatné plochy, C. Č.. XXX/XX o výmere 91 m² - ostatné plochy, C. Č.. XXX/XX o výmere 174 m² - ostatné plochy, C. XXX/XX o výmere 74 m² - ostatné plochy a C. Č.. XXX/XX o výmere 11 m² - ostatné plochy, zapísané na L. Č.. XXXX C.. Ú.. F. v 1/270, ktorý podiel jej prináleží z podielu odporkyne 1/.

Súd u r č u j e , že navrhovateľka je podielová spoluvlastníčka parcely C. Č..XXX/X o výmere 608 m² - zastavané plochy a nádvoria, zapísaná na L. Č.. XXXX C.. Ú.. F. v 1/24, ktorý podiel jej prináleží z podielu odporkyne 1/.

Súd u r č u j e , že navrhovateľka je podielová spoluvlastníčka parcely C. Č.. XXX/X o výmere 11 m² - zastavané plochy a nádvoria, zapísaný na L. Č.. XXXX C.. Ú.. F. v 1/24, ktorý podiel jej prináleží z podielu odporkyne 1/.

Súd u r č u j e , že navrhovateľka je podielová spoluvlastníčka parcely C. Č.. XXX/X o výmere 818 m² - trvalé trávne porasty, zapísaná na L. Č.. XXXX C.. Ú.. F. v 1/270, ktorý podiel jej prináleží z podielu odporkyne 1/.

Súd u r č u j e , že navrhovateľka je podielová spoluvlastníčka parcely C. Č.. XXX/X o výmere 5.549 m² - trvalé trávne porasty, C. Č.. XXX/X o výmere 585 m² - trvalé trávne porasty, C. Č.. XXX/X o výmere 726 m² - trvalé trávne porasty, C. Č.. XXX/X o výmere 147 m² - trvalé trávne porasty, C. Č.. XXX/X o výmere 103 m² - trvalé trávne porasty, zapísané na L. Č.. XXXX C.. Ú.. F. v 1/30, ktorý podiel jej prináleží z podielu odporkyne 1/.

Odporkyňa 1/ je p o v i n n á zaplatiť navrhovateľke 277,40 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Navrhovateľka je povinná zaplatiť odporkyniam 1,2,3,4 spoločne sumu 114,12 Eur z titulu vynaložených nákladov na dedičské konanie po poručiteľovi a 133,33 Eur z titulu vynaložených nákladov na pohreb poručiteľa do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že ak splní záväzok so súhlasom ostatných spoluveriteľov jednému z nich, záväzok zanikne.

Súd návrh o vydanie majetku z dedičstva proti odporkyniam 2,3 zamieta.

Súd návrh o obnovu konania zamieta.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka podala na tunajší súd návrh, ktorým sa domáhala vydania majetku z dedičstva po poručiteľovi T. Š., J.. XX. X. XXXX. Uviedla, že je jeho nemanželskou dcérou a preto aj oprávnenou dedičkou po ňom. Keďže sa nestala nadobúdateľkou dedičstva, hoci jej patrilo dedičské právo a keďže dedičské konanie po poručiteľovi je právoplatne skončené, domáhala sa vyplatenia zákonného podielu z dedičstva od odporkyň. Zároveň sa domáhala obnovy konania vedenom na Okresnom súde v Považskej Bystrici pod sp. zn. 10C140/2014.

Odporkyne tvrdili, že o navrhovateľke sa dozvedeli až v konaní 10C 140/2014, predtým o nej nemali vedomosť. Po predložení rodného listu uznali jej dedičské právo a mali záujem vyplatiť jej zákonný podiel z dedičstva na základe mimosúdnej dohody.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa s rodným listom navrhovateľky, obsahom spisu tunajšieho súdu 14D249/2012, pokusom o mimosúdnu dohodu zo dňa 20. 11. 2014 a zistil nasledovné:

Z rodného listu navrhovateľky súd zistil, že jej otcom bol T. Š. G.. X. B. XXXX vo Z. F..

T. Š. G.. X. X. XXXX zomrel dňa XX. X. XXXX. Dedičské konanie po ňom bolo vedené pred Okresným súdom v Považskej Bystrici pod sp. zn. 14D249/2012 za účasti dedičiek - manželky A. Š. G.. XX. X. XXXX /odporkyne 1/ a detí odporkyne 2/ K. V., odporkyne 3/ N. A. a odporkyne 4/ B. E.. Dedičské konanie bolo právoplatne ukončené vydaním osvedčenia o dedičstve 14D 249/2012-62, Dnot 70/12 zo dňa 6. 9. 2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 6. 9. 2012.

Účastníčkou dedičského konania nebola navrhovateľka. V rámci dedičského konania bolo vyporiadané BSM poručiťľa a jeho manželky tak, že z majetku tvoriaceho BSM bol do dedičstva zaradený v celosti byt č. X vo vchode X na X. poschodí v obytnom dome č. súp. XXX, postavený na parcele C. Č.. XXXX, ktorý predstavuje podiel 76/1985-ín domu č. XXX a rovnaký podiel na spoločných častiach a zariadeniach domu č. súp. XXX C.. Ú.. O., zapísané na L. Č.. XXXX v hodnote 60.000 Eur a podiel 76/1985-ín v parcele C. Č.. XXXX- zastavaná plocha a nádvorie o výmere 774 m² C.. Ú.. O. zapísaný na L. Č.. XXXX v hodnote 295 Eur a do vlastníctva pozostalej manželky bola zaradená z titulu vyporiadania BSM náhradová pohľadávka ohľadom druhej polovice bytu, podielu na spoločných častiach a zariadeniach domu a náhradová pohľadávka ohľadom druhej polovice podielu na parc. C. Č.. XXXX C.. Ú.. O. v hodnote 30.147 eur, ktorú si do pasív dedičstva neuplatnila.

V dedičskom konaní bol tak ustálený súpis aktív a pasív nasledovne:

Aktíva:

nehnutelnosti C.. Ú.. O. - L. Č.. XXXX O. K. XX:

- v celosti byt č. X vo vchode X na treťom poschodí v obytnom dome č. s. XXX post. na parcele C.-R. Č.. XXXX, ktorý predstavuje podiel 76/1985-ín domu č. XXX a rovnaký podiel na spoločných častiach a zariadeniach domu č. s. XXX C.. Ú.. O. (L. Č.. XXXX), po dohode dedičov v hodnote :.....60.000 Eur.

Na L. Č.. XXXX C.. Ú.. O. v časti C: zákonné záložné právo zostáva zachované.

- podiel 76/1985-ín parc. C.-R. Č.. XXXX - zast. plocha a nádvorie o výmere 774 m² C.. Ú.. O. (L. Č.. XXXX), v hodnote:295 Eur

Nehnutelnosti v C.. Ú.. O. bola ocenená podľa Vyh.. 4. 492/2004 Z, z. po 9,96 Eur/m² (zast. plochy, záhrady). S ocenením dedičia súhlasia.

nehnutelnosti C.. Ú.. F. - L. Č.. XXX O. K.

- 1/2-ica domu č. s. XXX post. na parc. C.-R. Č.. XXXX/X ocenený podľa znaleckého posudku znalca T. M. A. pod č. 20/2012 v hodnote:1.941,26 Eur

- 1/2-ica drobných stavieb (hospodárska budova, pivnica a dielňa) v hodnote: 945,42 Eur

- 1/2-ica studne kopanej na parc. C.-R. Č.. XXXX/X v hodnote: 172,07 Eur

-1/2-ica vonkajších úprav (elektrická prípojka vzdušná hlavná, elektrická prípojka vzdušná vedľajšia, spevnené plochy na parc. C. Č.. XXXX/X, vonkajšie schody) v hodnote:37,96 Eur

Spolu: 3.096,71 Eur

Nehnutelnosti C.. Ú.. F. - L. Č.. XXX O. K. X:

-1/4-ina parc. C. Č.. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 966 m², 1/4-ina parc. C. Č.. XXXX

- záhrady o výmere 400 m² pod B9 ocenené podľa znaleckého posudku znalca T. M. A. pod č. 20/2012 v hodnote: 1.079,14 Eur.

Ostatné nehnuteľnosti C.. Ú.. F. vyhotovené na základe Správy katastra v O. K. zo dňa 9. 5. 2012:

- L. Č.. XXXX: parc. C. Č.. XXX/X - trvalé trávne porasty o výmere 1297 m² pod B5 v 1/45-ine v hodnote1 Eur,

- L. Č.. XXXX: parc. C. Č.. XXX/X - orná pôda o výmere 450 m² pod B5 v 1/45-ine v hodnote1 Eur,

- L. Č.. XXXX: parc. C. Č.. XXX/XX - lesné pozemky o výmere 13944 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - lesné pozemky o výmere 8571 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - lesné pozemky o výmere 1789 m2 pod B12 v 1/15-ine v hodnote: .. 535 Eur

- L. Č.. XXXX: parc. C. Č.. XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 7448 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - orná pôda o výmere 223 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - orná pôda o výmere 29372 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 3420 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - ostatné plochy o výmere 463 m2, parc. C. Č.. XXX - orná pôda o výmere 6281 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 2819 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 1737 m2 pod B 12 v 1/15-ine v hodnote:151 Eur,

- L. Č.. XXXX: parc. C. Č.. XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 59 m2 pod B11 v 1/10-ine v hodnote 1 Eur,

- L. Č.. XXXX: parc. C. Č.. XXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 697 m2 pod B 11 v 1/3-ine v hodnote:767 Eur,

- L. Č.. XXXX: parc. C. Č.. XXX/XX - ostatné plochy o výmere 195 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - lesné pozemky o výmere 201 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - lesné pozemky o výmere 1598 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - ostatné plochy o výmere 91 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - ostatné plochy o výmere 174 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - ostatné plochy o výmere 74 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - ostatné plochy o výmere 11 m2 pod B5 v 1/45-ine v hodnote:132 Eur,

- L. Č.. XXXX: parc. C. Č.. XXX/XX - orná pôda o výmere 2240 m2 pod B2 v 1/5-ine v hodnote: 22 Eur,

- L. Č.. XXXX: parc. C. Č.. XXX/XX - lesné pozemky o výmere 1336 m2 pod B11 v 1/10-ine v hodnote: 44 Eur,

- L. Č.. XXXX: parc. C. Č.. XXX/XX - orná pôda o výmere 372 m2 pod B3 v 1/5-ine v hodnote:1 Eur,

- L. Č.. XXXX: parc. C. Č.. XXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 608 m2 pod B10 v 1/4-ine v hodnote:501 Eur,

- L. Č.. XXXX: parc. C. Č.. XXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 11 m2 pod B10 v 1/4-ine v hodnote:10 Eur,

- L. Č.. XXXX: parc. C. Č.. XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 818 m2 pod B5 v 1/45-ine v hodnote: 1 Eur,

- L. Č.. XXXX: parc. C. Č.. XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 5549 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - orná pôda o výmere 4761 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - lesné pozemky o výmere 3039 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - lesné pozemky o výmere 284 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - orná pôda o výmere 7050 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - lesné pozemky o výmere 5691 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - orná pôda o výmere 3510 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 585 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 726 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 147 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - lesné pozemky o výmere 1456 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - orná pôda o výmere 149 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 103 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - lesné pozemky o výmere 534 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - orná pôda o výmere 763 m2, parc. C. Č.. XXX/XX - orná pôda o výmere 1551 m2, parc. C. Č.. XXX - orná pôda o výmere 2634 m2 pod B2 v 1/5-ine v hodnote: 905 Eur.

V dedičskom konaní uzatvorili dedičia dohodu o vyporiadaní dedičstva tak, že nadobúdateľkou bytu v celosti s príslušenstvom sa stala odporkyňa 4/ B. E. s povinnosťou vyplatiť zákonný podiel odporkyni 2/ K. V. vo výške 7.537 Eur v pravidelných splátkach po 50 Eur počnúc mesiacom november 2012, vždy k 30. dňu mesiaca a bez povinnosti výplatku ostatným ustupujúcim spoludedičom. Zároveň sa dedičia dohodli na zriadení vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného bývania a užívania bytu s príslušenstvom v prospech odporkyne 1/ A. Š., a to bezodplatne.

Nadobúdateľkou ostatných nehnuteľností popísaných v súpise aktív sa stala manželka poručiťela - odporkyňa 1/ A. Š.Á. s povinnosťou v prípade uzatvorenia nájomného vzťahu z nájomného, v prípade uzatvorenia kúpnej zmluvy z dohodnutej kúpnej ceny, v prípade vyvlastnenia z priznanej finančnej náhrady a v prípade darovania zo všeobecnej ceny platnej v čase darovania, alebo akéhokoľvek iného finančného úžitku vyplatiť ustupujúcich spoludedičov vo výške ich zákonného dedičského podielu z obdržanej sumy, do 7 dní od ich prevzatia.

Účastníci konania boli zároveň zaviazaní povinnosťou spoločne a nerozdielne zaplatiť súdny poplatok vo výške 135 Eur a odmenu súdnej komisárke vo výške 549,72 Eur. Náklady na pohreb poručiťela prestavovali 800 Eur.

Okrem navrhovateľky a odporkyň 2, 3, 4 mal porúčiteľ ďalšiu dcéru L. L. nar. 12. 7. 1961, ktorá nebola účastníčkou dedičského konania 14D 249/2012. Odporkyne s ňou uzatvorili dohodu o uznaní dlhu a mimosúdnom vyrovnaní dňa 2. 9. 2014 a dohodli sa s ňou na vyplatení podielu z dedičstva vo výške 6.029,40 Eur z bytu a 1.016,17 Eur z ostatných nehnuteľností. Odporkyne v konaní uviedli, že o L. L. sa dozvedeli až v auguste 2014 a dohodli sa s ňou mimosúdne.

Odporkyne uviedli, že o tom, že porúčiteľ mal ďalšiu dcéru - navrhovateľku sa dozvedeli až z doručeného návrhu zo súdu z konania 10C140/2014. Preto následne listom zo dňa 20. 11. 2014 odporkyňa 4/ B. E. oslovila navrhovateľku nepopierajúc jej zákonné dedičské právo a so záujmom dohodnúť sa mimosúdne. K mimosúdnej dohode medzi účastníkmi konania však nedošlo.

Podľa § 485 ods. 1 OZ ak sa po prejednaní dedičstva zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, je povinný ten, kto dedičstvo nadobudol, vydať oprávnenému dedičovi majetok, ktorý z dedičstva má, podľa zásad o bezdôvodnom obohatení tak, aby nemal majetkový prospech na ujmu právneho dediča.

Podľa § 485 ods. 2 OZ nepravý dedič má právo, aby mu oprávnený dedič nahradil náklady, ktoré na majetok z dedičstva vynaložil; takisto mu patria úžitky z dedičstva, ak však vedel, alebo mohol vedieť, že oprávneným dedičom je niekto iný, má právo len na náhradu nevyhnutných nákladov a je povinný oprávnenému dedičovi okrem dedičstva vydať i jeho úžitky.

Podľa § 451 ods. 1 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 458 ods. 1 OZ musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

Podľa § 458 ods. 3 OZ ten, kto predmet bezdôvodného obohatenia vydáva, má právo na náhradu potrebných nákladov, ktoré na vec vynaložil.

Citované ust. § 485 OZ sa vzťahuje na prípady, keď po právoplatnom prejednaní dedičstva sa objaví ďalší dedič, okrem tých, ktorí boli účastníkmi konania o dedičstve, alebo sa zistí, že oprávneným dedičom, je niekto iný a na základe § 485 OZ sa potom uplatní pravidlo, že ten, komu bolo dedičstvo potvrdené, je povinný majetok, ktorý z dedičstva nadobudol, vydať oprávnenému dedičovi. Vykoná tak na základe ustanovení o bezdôvodnom obohatení.

Keďže dedičské konanie po porúčiteľovi T. Š. bolo skončené právoplatným osvedčením o dedičstve, a po právoplatnom skončení dedičského konania sa prihlásila oprávnená dedička - navrhovateľka, medzi účastníkmi dedičského konania a navrhovateľkou vznikli vzájomné práva a povinnosti. Navrhovateľke totiž svedčí zákonný dôvod dedenia, napriek tomu však nebola účastníčkou konania. Ako dcéra porúčiteľa je oprávnenou dedičkou a mala byť nadobúdateľkou dedičstva, teda patrilo jej subjektívne dedičské právo vzniknuté na základe platného dedičského titulu, teda zo zákona. Na druhej strane odporkyne 1 a 4 nadobudli dedičstvo aj v rozsahu zákonného dedičského podielu navrhovateľky. Navrhovateľka má teda právo na vydanie majetku, ktorý odporkyne 1/ až 4 nadobudli, pričom tieto majú povinnosť vydať dedičstvo navrhovateľke in natura, to znamená sú povinné vydať veci, ktoré nadobudli v rámci dedičstva. Predmetom vyporiadania medzi účastníkmi konania však musia byť aj dlhy a pohľadávky porúčiteľa.

Medzi účastníkmi konania je vždy najskôr preferovaná dohoda. Ak nedôjde k dohode, oprávnený dedič má možnosť domáhať sa svojho práva na súde, a to formou žaloby o vydanie dedičstva. Bolo preukázané, že medzi účastníkmi konania k dohode nedošlo.

V danom prípade bolo preukázané, že dedičkami zo zákona podľa § 461 ods. 1 OZ sú manželka a 5 detí porúčiteľa. Sú dedičkami podľa § 473 ods. 1 OZ v I. skupine, v ktorej dedia porúčiteľove deti a manžel, a to každý z nich rovnakým dielom. To znamená každej dedičke prináleží zákonný podiel 1/6-ina. Takýto zákonný podiel prináleží z dedičstva navrhovateľke. V rámci dedičského konania bola uzatvorená dedičská dohoda, podľa ktorej časť dedičstva nadobudla odporkyňa 4/ s povinnosťou vyplatiť odporkyňu 2/ a časť dedičstva nadobudla odporkyňa 1/. Odporkyňa 3/ nenadobudla z dedičstva žiaden majetok.

Bolo preukázané, že odporkyne sú nepravými dedičkami. Za nepravého dediča je považovaná osoba, ktorá podľa rozhodnutia o dedičstve nadobudla majetok poručiteľa, hoci podľa dedičského práva ho nemala nadobudnúť buď vôbec, alebo v takom rozsahu, v akom ho nadobudla /uznesenie NS ČR zo dňa 8. 10. 2001 sp. zn. 22Cdo1206/2001/. Postavenie nepravého dediča je teda určené dvoma skutočnosťami: faktickou držbou veci, poprípade iných majetkových hodnôt z poručiteľovho majetku a výsledkom prejednaní dedičstva.

Súd návrh proti odporkyni 2/ a odporkyni 3/ zamietol, pretože inštitút ochrany oprávneného dediča podľa § 485 OZ nemôže byť aplikovaný na prípady, keď dedič nadobudol z dedičstva menej, než koľko činil jeho nárok v dôsledku dohody o vypořádání dedičstva. Keďže odporkyne 2/ a 3/ nenadobudli majetok z dedičstva, nemôže sa navrhovateľka proti nim úspešne domáhať ochrany oprávneného dediča a vydania majetku z dedičstva.

S ohľadom na dikciu § 485 OZ je potrebné vychádzať zo stavu po prejednaní dedičstva a preto je nutné žalovať toho, kto nadobudol majetok z dedičstva v rozsahu podielu, na ktorý má pravý dedič nárok. Žaloba nemôže smerovať proti ďalším dedičom, ktorí získali výplatu dedičského podielu v peniazoch. Pre takýto záver je rozhodujúce, že východiskom je stav nie ku dňu úmrtia poručiteľa, ale stav po prejednaní dedičstva, t. j. ku dňu podania žaloby o ochranu oprávneného dediča. Nepravý dedič má potom právo žalovať z titulu bezdôvodného obohatenia na vydanie časti vyplatených peňazí vo výške zodpovedajúcej zmenšeniu jeho dedičského podielu.

Vydaním dedičstva oprávnenému dedičovi nastupuje tento, to znamená navrhovateľka na miesto dedičov nepravých so všetkými z toho vyplývajúcimi súvislosťami, t. j. je zodpovedná za dlhy poručiteľa a primerané náklady pohrebu. Pokiaľ tieto dlhy boli zaplatené nepravými dedičmi, majú nárok na ich uhradenie pravým dedičom z titulu bezdôvodného obohatenia. Platenie dlhov nepatrí do kategórie nákladov vynaložených na majetok z dedičstva podľa § 485 ods. 2 OZ. Rovnaká povinnosť úhrady nepravému dedičovi poprípade povinnosť zaplatenia sa týka náhrady dedičského konania /znalečného, odmeny notára a jeho hotových výdavkov/ a daňových povinností. Podľa § 470 ods 1 OZ s dedičstvom neprechádzajú na dediča len aktíva, ale aj jeho pasíva. Ide o dlhy, ktoré poručiteľovi vznikli počas života a dlhy, ktoré vzniknú až pri nadobudnutí dedičstva. Nie je rozhodné, či sú tieto dlhy dedičovi známe. Nákladom/ dlhom/, ktorý vznikne až po smrti poručiteľa, sú v prvom rade náklady spojené s pohrebom poručiteľa a v druhom rade náklady spojené s konaním o dedičstve. Tieto náklady predstavujú v tomto prípade súdny poplatok 135 Eur, náklady súdnej komisárky 549,72 Eur a náklady spojené s pohrebom 800 Eur. Navrhovateľka je dedičkou 1/6-iny dedičstva a v takom rozsahu je povinná podieľať sa aj na uvedených nákladoch, na ktoré boli zaviazané spoločne a nerozdielne odporkyne 1,2,3,4. Súd preto zaviazal navrhovateľku na povinnosť ich zaplatenia odporkyniam podľa zásad uvedených v § 512 ods 2 osp.

Žaloba oprávneného dediča podľa § 485 OZ ako inštitút občianskeho zákonníka je jediným právnym prostriedkom, ktorým sa oprávnený dedič môže domáčať ochrany svojho dedičstva; závisí len na vôli oprávneného dediča, či bude požadovať vydanie dedičstva proti nepravému dedičovi, alebo nie. Žaloba podľa § 485 OZ bude úspešná, ak sa navrhovateľovi podarí, pri splnení zákonných predpokladov vyvrátiť právnú domnienku subjektívneho dedičského práva odporcu ako nepravého dediča tým, že preukáže svoje dedičské právo a tak vylúči, aby nepravý dedič nadobudol dedičstvo, a to celkom alebo z časti. Žaloba na ochranu oprávneného dediča podľa § 485 OZ sa odlišuje od žaloby na ochranu vlastníctva podľa § 126 ods. 1 OZ mimo iného čo do subjektov, posudzovaných právnych vzťahov, spôsobu nápravy a predovšetkým tým, že právo oprávneného dediča na vydanie dedičstva sa na rozdiel od práva vlastníka, ktoré je nepremiätateľné /§ 100 ods. 2 veta prvá OZ/, premičuje vo všeobecnej 3-ročnej premičacej lehote, plynúcej od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo dedičské konanie skončené / § 100 ods. 2 veta druhá, § 105 Obč. zák./ . Ako pre žalobu na ochranu vlastníka tak pre žalobu oprávneného dediča však platí, že ak je predmetom ochrany právo k nehnuteľnosti zapísané v katastri nehnuteľnosti, možno žalovať na určenie vlastníckeho resp. spoluvlastníckeho práva k nehnuteľnosti tak, aby rozhodnutie súdu mohlo byť podkladom pre prevedenie zmeny zápisu v katastri nehnuteľnosti / rozsudok NS ČR sp. zn. 3OCdo59/2002 zo dňa 5. 8. 2002/.

Žaloba na určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem podľa § 80 písm. c/ Osp, je inštitútom procesného práva. Zo znenia § 80 O.s.p. vyplýva, že výpočet druhov návrhov na začatie konania je v tomto ustanovení uvedené len príkladom. Právna teória

uvažuje aj o takých prípadoch, keď súd je podľa hmotného práva a na návrh účastníka povolaný, aby založil, zmenil alebo zrušil právny vzťah medzi účastníkmi alebo aby upravil nanovo ich vzájomné práva a povinnosti. Žaloba oprávneného dediča podľa § 485 OZ nie je žalobou na určenie existencie či neexistencie právneho vzťahu; opiera sa o výslovné ustanovenie hmotného práva, nie o žalobcov naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Nežiada autoritatívne vyjasnenie neistých právnych vzťahov, ale založenie vzťahov nových. Ide o zvláštnu žalobu, ktorá má oporu v ust. hmotného práva a nie je určovacou žalobou podľa § 80 písm. c/ O.s.p. Naliehavý právny záujem na určení nie je preto treba preukazovať /rozsudok NS ČR, sp. zn. 30Cdo 59/2002/.

Na základe zhora vysloveného názoru, že pre žalobu oprávneného dediča platí, že ak je predmetom ochrany právo k nehnuteľnosti zapísané v katastri nehnuteľnosti, je možné žalovať na určenie vlastníckeho resp. spoluvlastníckeho práva k nehnuteľnosti tak, aby rozhodnutie súdu mohlo byť podkladom pre prevedenie zmeny zápisu v katastri nehnuteľnosti, súd určil, že navrhovateľka je podielovou spoluvlastníčkou v rozsahu 1/6-ina k nehnuteľnostiam uvedeným vo výroku rozsudku, ktoré boli predmetom dedičstva a ktoré nadobudli odporkyňa 1/ a odporkyňa 4/.

Podľa § 23 ods 1 zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom, ak tento zákon neustanovuje inak, nemôže na základe právneho úkonu alebo rozhodnutia súdu o vyporiadaní spoluvlastníctva alebo rozhodnutia o dedičstve vzniknúť rozdelením jestvujúcich pozemkov uvedených v § 21 ods. 1 pozemok menší ako 2 000 m², ak ide o poľnohospodársky pozemok, alebo pozemok menší ako 5 000 m², ak ide o lesný pozemok.

Pri ostatných nehnuteľnostiach, pri ktorých bol súd povinný rešpektovať zákaz drobenia poľnohospodárskej pôdy podľa citovaného 21 ods 1 zákona č. 180/1995 Z.z. patrí navrhovateľke peňažná náhrada vo výške 277,40 Eur. Súd vychádzal z ceny podľa prílohy k zákonu č. 479/2003 Z.z. , t.j. 0,05 Eur/ m² ornej pôdy a 0,33 Eur/ m² lesného pozemku.

Keďže vzájomné vyporiadanie práv a povinností medzi pravým a nepravým dedičom vyplýva zo zákona, konkrétne z § 458 ods. 1 OZ, ktorý uprednostňuje naturálnu reštitúciu a peňažná náhrada prichádza do úvahy iba subsidiárne, ak sú splnené podmienky ustanovené v druhej vete, súd v časti výroku rozsudku rozhodol o určení spoluvlastníckeho práva navrhovateľky k nehnuteľnostiam, pretože nebol viazaný jej návrhom, ktorým sa domáhala vyplatenia z celého dedičstva dedičstva v peňažnej forme.

Súd poukazujúc na § 153 ods. 2 O.s.p. nebol viazaný petitom návrhom, pretože z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi a týmto určitým spôsobom vyrovnania je mienená taká úprava vzťahov, ktorá vyplýva z hmotného práva.

Súd nevyhovел žalobe na obnovu konania 10C140/2014 a nie je zrejmé, z akého dôvodu sa navrhovateľkou zastúpená advokátom domáhala obnovy konania 10c140/2014, ktoré nie je právoplatne skončené a v ktorom súd rozhoduje o ochrane oprávneného dediča. Pre obnovu konania nie je splnená žiadna z podmienok podľa § 228 ods 1 a nasl.

Proti odporkyniam 2/ a 3/ bol návrh zamietnutý, to znamená, že boli v konaní úspešné, podľa § 142 ods. 1 O.s.p. im preto prináleží právo na náhradu trov konania. Keďže trovy konania nežiadali priznať, súd o nich rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Vo vzťahu k odporkyni 1/ a odporkyni 4/ bola navrhovateľka v konaní úspešná v časti o vydanie majetku z dedičstva a v časti o obnovu konania úspešná nebola. Preto súd podľa § 142 ods 2 Osp rozhodol , že žiadna z nich nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia prostredníctvom tohto súdu na Krajský súd v Trenčíne v piatich vyhotoveniach.

Podľa § 42 ods. 3 O.s.p. musí byť z podaného odvolania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť

s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 2 O.s.p. ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie.